

Dosarul nr. 3r-291/20

Instanța de fond: Judecătoria Drochia, sediul central – I. Rusu

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – A. Gheorghieș, E. Bejenaru. A. Toderaș

DECIZIE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Olga Lungu,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de
către Rodica Țurcanu împotriva notarului Lucia Matușevschi cu privire la anularea
refuzului, obligarea și emiterea certificatului de moștenitor testamentar pe numele
Rodicăi Țurcanu privind acceptarea succesiunii după decesul lui Ștefan Țurcanu în
temeiul testamentului și

cererea de chemare în judecată depusă de către Rodica Țurcanu împotriva Olgăi
Lungu, minorului xxxxx, intervenienți accesorii notarul Gheorghe Rusu, Instituția
Publică „Agenția Servicii Publice” cu privire la declararea nulității absolute a
certificatului de moștenitor testamentar, declararea nulității absolute a contractului de
donație și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din data de 10 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin
care s-a declarat inadmisibil apelul declarat de către Olga Lungu,

constată:

La 18 iulie 2016 Rodica Țurcanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva
notarului Lucia Matușevschi, prin care a solicitat anularea refuzului emis de notarul
public Lucia Matușevschi, obligarea notarului public Lucia Matușevschi în emiterea
certificatului de moștenitor testamentar pe numele Rodicăi Țurcanu privind acceptarea
succesiunii după decesul lui Ștefan Țurcanu asupra lotului de teren agricol cu numărul
cadastral xxxxx, cu suprafața de 2,995 ha.

Prin hotărârea din data de 24 octombrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani s-a admis
acțiunea înaintată de către Rodica Țurcanu, s-a anulat refuzul nr.38 din 12 mai 2016
emis de notarul public Lucia Matușevschi, s-a obligat notarul public Lucia Matușevschi
să elibereze certificat de moștenitor testamentar pe numele Rodicăi Țurcanu privind
acceptarea succesiunii rămase după decesul lui Ștefan Țurcanu în temeiul testamentului
seria AAA nr. 173140 din 17 mai 2000 în privința lotului de teren agricol cu numărul
cadastral xxxxx, cu suprafața de 2,995 ha, în mărime de 1,0 cotă-parte , amplasat în
extravilanul s. xxxxx, r-nul xxxxx. (f.d. 101,111-113, vol.I)

Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 31 ianuarie 2017 a admis apelul
declarat de către notarul public Lucia Matușevschi, a casat hotărârea din data de 24
octombrie 2016 a Judecătoriei Rîșcani cu restituirea cauzei la rejudecare la Judecătoria
Drochia, sediul Rîșcani. (f.d. 144,145-147, vol.I)

La 18 aprilie 2017 Rodica Țurcanu a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Lungu, minorului xxxxx și intervenientul accesoriu notarul Russu Gheorghe cu privire la declararea nulității absolute a certificatului de moștenitor testamentar nr. 79990 din data de 02 august 2016 și a contractului de donație nr. 8509 din data de 11 august 2016.

Prin încheierea din data de 29 mai 2017 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani ambele cereri au fost conexate într-o singură procedură. (f.d. 197-198,vol.I)

Ulterior, Rodica Țurcanu a depus o cerere suplimentară la acțiunea înaintată, prin care a solicitat includerea bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, amplasat în extravilanul s. xxxxx, raionul xxxxx, în masa succesorală rămasă după decesul lui Ștefan Țurcanu, testate Rodicăi Țurcanu.

Prin hotărârea din data de 27 februarie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani s-au respins ca fiind neîntemeiate cererile de chemare în judecată depuse de către Rodica Țurcanu. (f.d. 65,76-79, vol.II)

Curtea de Apel Bălți prin decizia din data de 12 iunie 2018 a admis apelul declarat de către Rodica Țurcanu, a casat hotărârea din data de 27 februarie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată. (f.d. 127,128-131, vol.II)

Prin încheierea din data de 22 martie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul central s-a atras în calitate de pârât notarul Silvia Rățoi-Moisa. (f.d. 14-15, vol. IV)

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul central din 28 februarie 2020 s-a admis acțiunea integral. S-a declarat nul certificatul de moștenitor testamentar nr.7990 din 02 august 2016 eliberat de notarul public Gheorghe Rusu pe numele Olgăi Lungu.

S-a declarat nul contractul de donație nr.8509 din 11 august 2016, încheiat între Olga Lungu și xxxxx, autentificat de notarul public Gheorghe Rusu.

S-a inclus bunul imobil, teren agricol, cu numărul cadastral xxxxx, amplasat în r-nul xxxxx, satul xxxxx extravilan, cu suprafața de 2,995 ha, în masa succesorală rămasă după decesul lui Ștefan Țurcanu.

S-a declarat nul refuzul nr. 38 din 12 mai 2016 emis de notarul public Lucia Matușevschi privind eliberarea certificatului de moștenitor testamentar în privința terenului agricol cu suprafața de 2,995 ha.

S-a obligat notarul public Silvia Rățoi-Moisa de a elibera certificat de moștenitor testamentar pe numele Rodicăi Țurcanu după decesul lui Ștefan Țurcanu în baza testamentului nr.2742 din 17 mai 2000 în privința bunului imobil, teren agricol cu numărul cadastral xxxxx, amplasat în r-nul xxxxx, satul xxxxx extravilan, cu suprafața de 2,995 ha.

S-a încasat în mod solidar de la Olga Lungu și xxxxx în beneficiul Rodicăi Țurcanu cheltuielile de judecată în mărime de 2 600 lei. (f.d. 121-122,125-136, vol. IV)

La 28 februarie 2020 Olga Lungu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul central din 28 februarie 2020, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii cu emiterea unei noi prin care să fie respinsă acțiunea. (f.d. 139-140, vol. IV)

Curtea de Apel Bălți prin încheierea din data de 10 septembrie 2020 a declarat inadmisibil apelul depus de către Olga Lungu, din motivul neprezentării apelului motivat în termen. (f.d.161-164, vol. IV)

La 02 octombrie 2020 Olga Lungu a depus recurs împotriva încheierii instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii cu primirea spre examinare a cererii de apel suplimentare. (f.d. 179-181, vol. IV)

În motivarea recursului Olga Lungu a indicat că încheierea instanței de apel este neîntemeiată, deoarece ea nu a recepționat copia hotărârii motivate. Argumentul precum că hotărârea a fost plasată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată nu poate să-i îngrădească dreptul de acces la justiție prin nenotificarea hotărârii motivate. Mai mult, ea nu are acces la internet și are o vârstă înaintată, astfel a fost în imposibilitatea de a urmări portalul instanțelor de judecată.

La 26 octombrie 2020 avocatul Victor Polivenco, în interesele Rodicăi Țurcanu, a depus referință asupra recursului înaintat de către Olga Lungu, prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil, menționând că hotărârea motivată a fost expediată în adresa indicată de către Olga Lungu în cererea de chemare în judecată.

IP „Agenția Servicii Publice” la 27 octombrie 2020 a depus referință la cererea de recurs înaintată de către Olga Lungu, prin care a solicitat respingerea recursului, menționând că recursul conține obiecții de fapt și de drept care deja au fost studiate și verificate de către instanța de judecată, primind o apreciere corespunzătoare.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 10 septembrie 2020.

Din lucrările dosarului rezultă că încheierea contestată nu a fost notificată reclamantei la adresa indicată în cererea de apel și anume r-nul Rîșcani, satul Sîngureni (f.d. 139, vol. IV), dar la o altă adresă r-nul Rîșcani, satul Corlăteni de la care apelanta conform plicului oficiului poștal este plecată. (f.d.165-168, vol. IV)

În aceste circumstanțe recursul, depus de către Olga Lungu la data de 02 octombrie 2020, se consideră a fi depus în termen.

Conform art. 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea.

Din materialele cauzei rezultă că la 28 februarie 2020 Judecătoria Drochia, sediul central a adoptat hotărârea prin care a admis integral acțiunea înaintată de Rodica Țurcanu.

Tot la 28 februarie 2020 Olga Lungu a depus apel nemotivat împotriva acestei hotărâri. În cererea de apel apelanta a indicat adresa de domiciliu r-nul Rîșcani, satul Sîngureni (f.d. 139, vol. IV)

Judecătoria Drochia, sediul central, la 23 iunie 2020 a expediat hotărârea motivată din data de 28 februarie 2020 Olgaei Lungu la adresa din r-nul Rîșcani, satul Corlăteni. (f.d.142, vol. IV)

Respectiv plicul a fost returnat instanței de fond cu mențiunea „plecat”. (f.d. 157, vol.IV)

Curtea de Apel Bălți a declarat inadmisibil apelul depus de către Olga Lungu, din motivul neprezentării apelului motivat în termen, menționând că instanța de fond a expediat în adresa Olgăi Lungu hotărârea motivată, însă plicul a fost restituit cu mențiunea pe plic „plecat”, de asemenea și faptul că hotărârea a fost publicată pe Portalul Instanțelor de Judecată, iar Olga Lungu urma să acționeze cu diligență.

Olga Lungu a criticat soluția instanței de apel, indicând că nu a recepționat hotărârea motivată la adresa indicată în cererea de apel, iar cu hotărârea publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată nu a putut lua cunoștință întrucât are o vârstă înaintată și nu are acces la internet.

Instanța de recurs menționează că legiuitorul în art. 232, alin. (2) din Codul administrativ a indicat expres că apelul motivat se depune în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Conform art. 96, alin. (1) din Codul administrativ notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

La caz, hotărârea motivată a fost expediată Olgăi Lungu prin intermediul oficiului poștal la o altă adresă decât cea indicată în cererea de apel și respectiv nu a fost înmănată apelantei.

Argumentul Rodicăi Țurcanu precum că hotărârea motivată a fost expediată la adresa indicată în cererea de chemare în judecată, unde recurenta anterior a recepționat corespondența, nu poate fi reținut de instanța de recurs, ori Olga Lungu odată cu depunerea apelului nemotivat a informat instanța de judecată despre schimbarea domiciliului.

Potrivit art. 109 din Codul administrativ un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

În circumstanțele menționate Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recurenteii nu i-a fost notificată hotărârea motivată a Judecătoriei Drochia, sediul central din 28 februarie 2020, ori instanța de fond a remis hotărârea motivată la o altă adresă decât cea indicată în cererea de apel, iar plicul a fost restituit instanței de judecată cu mențiunea „plecat”, care nu se echivalează cu recepționarea hotărârii motivate.

Colegiul nu poate reține argumentul instanței de apel precum că hotărârea motivată a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată, ori această modalitate prin prisma Codului administrativ nu constituie o notificare a hotărârii motivate. Mai mult, recurenta este la o vârstă avansată, locuiește în mediul rural, neavând acces la internet.

Pornind de la cele enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că instanța de apel greșit a considerat a fi incidente cazului prevederile art. 232, alin. (2) din Codul administrativ și prin încheierea din 10 septembrie 2020, neîntemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către Olga Lungu.

În acest sens, cu certitudine s-a constatat că hotărârea motivată a instanței de fond nu a fost notificată apelantei, respectiv instanța de apel prematur a considerat apelul

inadmisibil, ori din materialele dosarului nu rezultă cert data începerii curgerii termenului de prezentare a apelului motivat.

Prin urmare, faptele relatate generează anularea încheierii recurate, deoarece, menținerea acesteia în condițiile enunțate ar constitui o încălcare a dreptului Olgăi Lungu și ar îngreuna accesul acesteia la justiție, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

De altfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982), iar imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a anula încheierea instanței de apel și a restitui cauza la Curtea de Apel Bălți, la etapa examinării cererii de apel.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de către Olga Lungu.

Se anulează încheierea din data de 10 septembrie 2020 a Curții de Apel Bălți și se restituie cauza Curții de Apel Bălți, în același complet de judecată, pentru examinarea apelului depus de către Olga Lungu, împotriva hotărârii din data de 28 februarie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central, emisă în cauza de contencios administrativ la cererile de chemare în judecată depuse de către Rodica Țurcanu împotriva notarului Lucia Matușevschi cu privire la anularea refuzului, obligarea și emiterea certificatului de moștenitor testamentar pe numele Rodicăi Țurcanu privind acceptarea succesiunii după decesul lui Ștefan Țurcanu în temeiul testamentului și împotriva Olgăi Lungu, lui xxxxx, intervenienți accesorii notarul Gheorghe Rusu, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” cu privire la declararea nulității absolute a certificatului de moștenitor testamentar, declararea nulității absolute a contractului de donație și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh